

Den nederlandske advokaten Roger Cox (med sløyfe) gjestet torsdag Oslo for å fortelle hvordan han og 900 andre saksøkte staten for manglende klimahandling – og hvordan nordmenn kan gjøre det samme.

Foto: Erlend Berge

Oppfordrer til klimasøksmål

Vilde Blix Huseby
vilde.blix.huseby@vl.no

Roger Cox saksøkte Nederland for manglende klimahandling. Han oppfordrer nordmenn til å gjøre det samme.

– Som borger har du og jeg en plikt til å bruke borgerrettighetene våre. Vi må stille våre stater til ansvar for manglende klimahandling, sier den nederlandske advokaten Roger Cox.

Sammen med 900 andre nederlendere har han satt i gang prosessen med å saksøke sin egen stat. Han vil at flere skal følge etter. I forrige uke gjestet han Oslo for å fortelle tilhørere på en konferanse om juss og klima hvorfor og hvordan det kan gjøres.

Må komme nedenfra. Med blå skjorte og glattkjemmet hår

Åpner for flere klimasøksmål

Med fornyingen av grunnlovens miljøparagraf blir det lettere å gå til klimasøksmål. Vårt Land 16.05.2014

framstår Cox som en høyst ordinær advokat. Men klimaengasjementet, utløst av Al Gores dokumentar, *The inconvenient truth* (2006), er langt fra gjennomsnittlig. Sammen med en nederlandsk stiftelse stevnet han i fjor staten for manglende klimahandling.

Utfallet er enda ikke avgjort, men etter omfattende saksarbeid er saken i ferd med å nå retten. Den juridiske prosedyren er i stor grad basert på boka Cox har skrevet – *Revolution justified. Only the law can save us now* – en steg for steg-guide for hvordan klimaet kan reddes med loven i hånd.

– Vanligvis ser folk på juridiske krav som et spørsmål om skadeerstatning. I denne saken er det snakk om forebyggende krav. Dersom staten ikke gjør

KLIMASØKSMÅL I NEDERLAND

Sammen med 900 privatpersoner har stiftelsen *Urgenda* stevnet den nederlandske staten for retten. Beskyldningen er at staten ikke gjør nok for å forhindre klimaendringer.

Advokat Roger Cox er hyret inn for å føre saken til retten. I november oversendte han saksdokumenter med stiftelsens krav til statens forsvarsadvokat.

I begynnelsen av april kom svaret fra staten: De er enige i at kunnskapen om klimaendringene fra FNs klimapanel må legges til grunn i retten, men er ikke enige i at de bryter grunnleggende menneskerettigheter.

Selve rettsaken er ikke i gang.

nok for å redde klimaet vårt, bryter de sitt ansvar for å ta vare på borgerne. Hvis vi ikke gjør noe, vil skadevirkningene av klimaet bli enorme, sier Cox.

Han sammenligner kravet om forebyggende tiltak med røyking. I flere land har arbeidsgivere blitt tvunget til å innføre forebyggende tiltak, som røyke-

forbud på arbeidsplassen, for å hindre at enkeltpersoners røyking går ut over andre ansattes helse.

Advokaten skulle gjerne sett at norske borgere tok et tilsvarende initiativ som nederlenderne. To dager før Cox sitt Oslo-besøk vedtok Stor-

«I USA ble kampen mot diskriminering aldri tatt politisk»

tinget en omformulering av Grunnlovens miljøparagraf. Endringen tydeliggjør statens ansvar for å handle, og det ventes at klimasøksmål nå blir lettere.

Flere eksempler. I tillegg til stiftelsen står altså 900 vanlige borgere bak søksmålet i Nederland.

– Hvem som helst kan påkalle seg retten til å bruke menneskerettighetene i et slikt søksmål. I Nederland har alt fra 80-åringer til barn representert av foreldrene sine involvert seg, forteller Cox. Belgia har allerede blitt inspirert, og Cox hjelper

dem nå med å innlede et rettslig krav. Han er blitt invitert til Spania, Tyskland, Belgia – og nå Norge – for å snakke om ideene sine, og håper å nå flere.

Truer ikke demokratiet. – *For-slaget ditt innebærer en avpolitiserings av klimaendringene. Kan ikke det undergrave demokratiet?*

– Folk misforstår demokratiet. Husk at et demokrati består av tre krefter som utfyller hverandre. Dersom de lovgivende og utøvende organene svikter i å adressere klimaproblemene, ville det vært rart om vi ikke tok dette til domstolene, sier Cox.

Han sammenligner klimakampen med kampen mot diskriminering av afroamerikanerne i USA.

– I USA ble kampen mot diskriminering aldri tatt politisk. Det var svarte mennesker som tok det til retten, og viste til at deres borgerrettigheter ble brutt. Alle er enige i at den endringen var til det bedre, forklarer Cox og understreker at klimapolitikken aldri vil bli fullstendig avpolitisert. Politikerne vil fortsatt avgjøre hvordan klimatiltakene skal utføres, sier han.